

برنامه تلویزیونی جدا از متن و مطالعه و داشتن یک متن خیلی قوی، نیازمند خلاقیت‌های دیگری هم هست. اول اینکه مردم مجری را در قالب بپذیرند. پس از آن، بخشی از خلاقیت‌ها کوششی و بخشی جوششی است. یعنی بخشی را مجری از خودش دارد و جوششی است که عرضه می‌کند و بخشی هم کوششی است که کسب می‌کند. این را هم بگویم که اگر ما بهترین متن را هم بخوانیم اما اجرای مان اکت نداشته باشد مطمئن باشیم که به دل مخاطب نمی‌نشیند.

چقدر به تفکیک حوزه‌های اجرای برنامه‌های مذهبی و تخصصی کردن آنها باور دارید؟

بارها و بارها گفته شده که مجریان سیمما باید گروه‌بندی و طبقه بندی شوند. مجری ورزشی نباید برنامه معارفی یا مناسبتی اجرا کند یا مجری معارفی نباید برنامه سیاسی اجرا کند یا از یک منطقه سیل زده گزارش دهد. سال‌هاست که درخواست مجریان این است که حوزه اجرا مشخص باشد و مجریان علاوه بر گروه بندی، طبقه‌بندی هم بشوند تا مجریان در چه یک، در چه دو و سه مشخص شوند. حال در کار ما که حوزه معارف است چون این برنامه‌ها با دین مردم سروکار دارند حوزه تخصصی محسوب می‌شود. در حالی که این روزها هر کس متقاضی اجرای برنامه مناسبتی و یا معارفی است، از مونی نمی‌دهد و به مجرد اینکه بتواند بگوید صلی الله علیه و آله یا ابا عبدالله به نظرم راه باز می‌شود که ایشان مجری معارفی بشود.

این صحبت‌ها می‌تواند مبنی بر آسیب‌شناسی مجری معارفی باشد؟

در این باره حرف بسیار است. برخی از مجریان تلویزیون را با مسجد محل اشتباه می‌گیرند. من دیده‌ام که بعضی از مجری‌ها روضه می‌خوانند یا اصطلاحات مداحی به کار می‌برند. در حالی که زبان مجری معارفی می‌بایست زبان معیار باشد یعنی زبانی که فرهیختگان جامعه با آن صحبت می‌کنند و در مورد خود زمینه اجرا هم مجری معارفی باید بداند در مورد چه کسانی صحبت می‌کند، وقتی در مورد معصومین می‌گوییم که خودشان سفارش کردند ما امیران و پادشاهان سلاطین کلام هستیم، باید خیلی مراقب باشیم که با چه لحن و ادابی سخن می‌گوییم. از این رو باید از مونی تخصصی بگذاریم و به صورت تخصصی مجری معارفی تربیت کنیم تا در ۵ سال آینده بتوانیم ادعا کنیم که مجریانی که در حال حاضر به صورت معارفی در حال فعالیت‌اند جایگزین‌های خوبی پیدا کرده‌اند.

در حال حاضر برخی از مجریان برنامه‌های مذهبی و معارفی، اجرا را از حالت رسمی به سمت خودمانی صحبت کردن و شکستن قالب‌های مرسوم اجرا برده‌اند؛ آیا شما برای اجرای چنین برنامه‌هایی سبک خاصی قائل هستید؟

در نهایت تأسف می‌بینیم دوستانی اجرای رسمی معارفی را شکسته‌اند و به قول خودشان می‌خواهند با مردم راحت سخن بگویند. در حالی که هیچ گاه مجری اجازه چنین برداشتی ندارد. شخصیت مجری باید رشک برانگیز باشد. مردم می‌بایست به او غبطه بخورند و بگویند کاری را که او می‌تواند انجام دهد ما قطعاً نمی‌توانیم انجام دهیم، اینکه برخی مجری‌ها آمده‌اند و قالب را شکسته‌اند اتفاق خوبی نیست ما سرکلاس به شاگردانمان می‌گوییم شما واعظ، مداح، روضه خوان، استاد دانشگاه نیستید شما تنها مجری تلویزیون هستید که باید قواعد اجرا را درست انجام دهید. مجری می‌بایست شأن خود را در تلویزیون حفظ کند و کلام را به سمت خودمانی نیاورد من در یکی از پست‌های مجازی عرض کردم مجری بگوید ما خاک پاییم نوکر شما مییم سگ در خانه شما هستیم این ادبیات خودمانی برای کار اجرای مذهبی به درد نمی‌خورد. اجرای معارفی باید سراسر شور، دانایی و خردمندی فکر و فضل باشد.

طرز بیان و کلام مجری تا چه حد می‌تواند تأثیر پیام و گفتاری که به زبان می‌آورد را تعیین کند و در عین حال دلنشین و حاوی پیام‌های اخلاقی باشد؟

طرز بیان یک مجری و کلام و مهمترین عامل جذب در یک برنامه تلویزیونی است. در برنامه‌ای که مجری محور است نباید کاری کرد که بیننده از دیدن و شنیدن صدای مجری منصرف شود و منتظر آیتم باشد. فکر می‌کنید بر نامه صبح روز بعد نیاز سحرگاهی بیننده را به خوبی شناخته و فهم عوام و پسند خواص را به دنبال داشته است؟

گروه فکری و محتوایی بر نامه «صبح روز بعد» گروه آشنا به فرم و محتواست. افراد مستعد و عالمی غیر از بنده برای این برنامه فکر کردند تا برنامه‌ای در خور ماه مبارک فراهم شود. از این بابت معتقدم که نیازهای مخاطب را کاملاً شناخته‌اند. شناسایی از این عبادات بسیار پیچیده است. نکته مهم دیگر اینکه بر نامه «صبح روز بعد» یک کار گروهی است و اگر تبری به طاق توفیق اصابت می‌کند حاصل خرد جمعی و گروهی میان گروه است. همه حالشان در این برنامه بحمدالله خوب است کسی از سحر کار کردن نیمه شب کار کردن و روزگرفتن ابایی ندارد و گلله‌ای نمی‌کند و وقتی وارد استودیو برنامه می‌شویم احساس می‌کنیم وارد خانه بزرگی شدیم و اسم این خانه رفاقت و اخلاق حرفه‌ای است.

و کلام آخر؟

برنامه ماه مبارک رمضان مخصوص یک ماه نیست جا دارد که مادر

طول سال در باره ماه خدا سخن بگوییم لطفاً اگر من سال بعد مجری برنامه سحرگاهی شبکه دو سیمما نبودم این دعای من را به گوش همه مردم برسانید من آرزو کردم یا حین اجرای برنامه سحر یا موقع اجرای برنامه «باران» در صحن امام رضا (ع) دستم را در دست مرگ بگذارم.

سیداحمد موسویان: سی شب سی روایت

سیداحمد موسویان، تهیه‌کننده «صبح روز بعد» تهیه‌آثاری همچون برنامه‌های تلویزیونی «مهمات» و «شمارش معکوس» را در کارنامه خود دارد. وی درباره شکل‌گیری ایده این برنامه گفت: ایده اولیه برنامه و پیشنهاد آن با حامد بامروت‌نژاد مدیر شبکه دو بود که با همراهی پیام ابراهیم پور مدیر گروه معارف شبکه دو از ما خواست برای ایام ماه مبارک رمضان و ویژه برنامه سحرگاهی کار متفاوت و خلاقانه‌ای روی آنتن ببریم و به سرعت اتاق فکری شکل گرفت که با همراهی هادی نعمت‌اللهی کارگردان برنامه و گروه تحقیق و تهیه سیدمحمدصادق بی‌بی‌شهر بانویی سعی کردیم نوعی خط‌شکنی کنیم. موسویان افزود: ما به دنبال ایده‌های بودیم که دلی و خاص باشد و حال آدم را خوب کند، البته ایده خوب سختی‌هایی هم به همراه دارد که در نهایت با تشکیل کار گروهی از حرفه‌ای‌ها به آیت‌های متفاوتی در این برنامه رسیدیم. در کنار مهمترین آیت‌ها برنامه، یعنی روایت قهرمانان ملی مذهبی ایران از آیت‌ها آسیب‌های اجتماعی، سحرخوانی حمید خزاعی، روایت صابر خراسانی، شاعر مذهبی از یک زائر مشهدالرضاع (ع)، مناجات‌خوانی و بخش معرفی شهدای دفاع مقدس هم باید نام برد.

تهیه‌کننده «صبح روز بعد» انتخاب فرزند جمشیدی برای اجرا در این برنامه را یکی از ویژگی‌ها و برتری‌های این برنامه دانست و اظهار داشت: فرزند جمشیدی برای خودش وزنه‌ای در اجرا بوده و هست و به پیشنهاد مدیر شبکه این فرصت به برنامه ما داده شد که بر اساس توانمندی‌های او برنامه را جلو ببریم. حضور فرزند جمشیدی برکت و اعتبار این برنامه بوده و ما این برنامه را بر اساس توانمندی وی طراحی کردیم که در کار رسانه اتفاق منحصر به فردی است. موسویان با اشاره به بخش‌های از این برنامه اضافه کرد: نگاه ما به این برنامه مبتنی بر شخصیت‌ها و قهرمانان ملی و مذهبی است و سعی کردیم سی شب سی روایت از قهرمانان ملی مذهبی ایران روایت کنیم. وی افزود: برای اولین بار به سراغ آسیب‌های اجتماعی در برنامه سحرگاهی رفتیم و به همت معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران با تهیه گزارش‌های متنوع از گرماخانه‌ها و فضاهایی که شهرداری برای ساماندهی نیازمندان تدارک دیده است مخاطبان را با حال و هوای همیاری و همدلی آشنا کردیم. موسویان با اشاره به آیت‌ها شعرخوانی صابر خراسانی بیان کرد: شعرخوانی صابر خراسانی با محوریت امام رضا (ع) هم بخش پر مخاطب این برنامه بود که داستانی مرتبط با حال و هوای مشهد و حرم امام رضا (ع) را تعریف می‌کرد.

محمدهادی نعمت‌اللهی:

دل‌کنندن از برنامه سحرگاهی سخت است

محمدهادی نعمت‌اللهی کارگردان برنامه «صبح روز بعد» در حوزه سینمای مستند با ساخت آثاری همچون «مارش میرا»، «فرمانده»، «امام موسی صدر»، «روایت دیدار»، «آوان جنایت»، «سیدظهیر و داماد بوسنی» شناخته شده است. وی که کارگردانی دو برنامه «قیانوس آرام» و «عصر شیرین» در شبکه دو را نیز در کارنامه خود دارد. او کارگردانی برنامه سحرگاهی را توفیقی می‌داند که اگر نصیب هر کارگردانی شود دیگر دل‌کنندن از آن سخت خواهد بود.

نعمت‌اللهی مهمترین تفاوت برنامه «صبح روز بعد» با دیگر برنامه‌های سحرگاهی سیمارا تغییر در فرم و محتوا و جذابیت بصری دانست و گفت: در فرم سراغ دکوری غیر تکراری و متنوع رفتیم. به غیر از دکور مجری که کتابخانه‌ای در دل یک اتاق مطالعه است، به دلیل خاستگاه برنامه ۹۰ دکور متفاوت و متنوعی برای آیت‌ها روایت قهرمانان ملی مذهبی ایران انتخاب کردیم و هر شب برای هر فرد و قصه زندگی‌اش دکوری مجزا متناسب با زندگی او طراحی کردیم.

وی با اشاره به حضور فرزند جمشیدی متذکر شد: فرزند جمشیدی در مدل خودش توانمندی‌هایی دارد که منحصر به فرد است. او پس از سال‌ها به آنتن رضایی برگشت و بسیار نیز مورد استقبال قرار گرفت. جمشیدی با تسلطی که بر محتوا داشت نگارش تمام آیت‌های مربوط به شخصیت‌های ملی مذهبی را بر عهده گرفت و در مقام مجری مؤلف، اجرایی فرهیخته و روان را روی آنتن شبکه دو سیمما به نمایش گذاشت.

کارگردان «صبح روز بعد» با اشاره به سختی کار تولید برنامه سحرگاهی اظهار داشت: برای برقراری توازن و بالا بردن بهره‌کاری تصمیم گرفتیم کار تولید را در دو گروه پیش ببریم و با تقسیم کار میان نویسندگان، عوامل تولید و... توانستیم با همدلی این برنامه را روی آنتن ببریم. نعمت‌اللهی درباره انتخاب نام برنامه گفت: با توجه به فضای برنامه که مبتنی بر قصه‌گویی درباره افراد شاخص یا خاطراتی که از امام رضا (ع) بود، نام برنامه را «صبح روز بعد» گذاشتیم که جمله ابتدای هر قصه و روایت است.